

GAZETA TRANSILVANIEI

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRĂȘOV

Apare de două ori pe săptămână prin îngrijirea
unui comitet de redacție.

Atelierele tipografiei „Astra” Tf. 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 3.

STEAG RIDICAT LA

1838

GHLBARIȚIU

ȘI SFINȚIT DE LUPTATE SUB CUTELE LUI
DE ATĂȚIA URMAȘI, ÎN FRUNTE CU

MUREȘENII

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BRĂȘOV.

B-dul REGELE FERDINAND Nr. 12 Tf. 1513
Abonamentul anual lei 300. Autorități și Societăți lei 600.
Anunțuri și reclame după tarif.

Nr. 37 Inreg. Trib. Brașov S. II No. G. II. 71/942

14 Mai 1942

Anul 105

3/15 Mai 1848

de Ion Berciu

Își aveau odată și comemorările marilor evenimente istorice și comemorările marilor oameni ai neamului semnificația și rostul lor adânc, de popasuri pentru cinstire, indemn și învățătură.

Prezentul ne ține acum răsuflarea, fiecare clipă încătușându-ne atențiunea și robindu-ne, prin permanenta actualitate frenetică și halucinantă, gesturile și simfirea.

Este timpul însă să ne întoarcem privirile obosite și spre trecut.

Să deschidem filele istoriei la minunata zi de 3 Mai 1848.

În aparență, judecând după mentalitatea noastră nenorocită, nu vedem decât: discursuri, o mulțime de țărani și o ceată de tineri, care țin discursuri.

În realitate este manifestarea multuoasă a sufletului național românesc din Transilvania: este momentul sublim al unității de simțire a unui întreg popor, care se recunoaște ca națiune dominantă și care cere imperios, a toată energia sa ieșită din adâncuri, dreptul la viață liberă.

Ceea ce trăia instinctiv în conștiința neamului se transformă, acum, în adevărată vijelie a sufletelor.

Biserică, intelectualitate și țărănimie nu sunt decât componente ale aceleiași simțiri și gândiri: este o uniune sacră a tuturor pentru libertate și dreptate.

Au fremătat munții și conducătorii ieșiți din marea masă, ca reprezentanți legitimi ai durerilor mulțimilor, gata oricând a se sacrifica pentru triumful națiunii, au dovedit că există într'adevăr în Transilvania o conștiință națională puternică și capabilă de a nu renunța niciodată la drepturile ei.

Viitorul a dovedit aceasta și-l va dovedi în totdeauna când este vorba de ființa însăși a neamului.

Impăratul a pus să lupte România pentru steagul său, voind prin aceasta să-i folosească pentru scopurile sale nemărturisite.

Mulți au crezut că poporul nostru este un popor naiv, ușor de câștigat și folosit.

Impăratul s'a înșelat însă atunci, fiindcă sub cutele steagului negru-galben trăia în sufletul tuturor speranța și scopul unic al națiunii jertfitoare.

Dreptatea a învins la urmă.

Istoria, în elementele sale fundamentale, se repetă.

Ziua Eroilor

„Dela obșteasca sărbătoare
Lipsește acei ce-o pregătiră”
(P. Cerna)

de V. Branisce

An de an pașii noștri cuceritori s'au îndreptat în ziua Înălțării Domnului spre mormintele presărate de-a-lungul și de-a-latul brazdelor românești, ca să aducă un suprem omagiu ostașilor căzuți în războiul de întregire. Un sfert de veac, flori proaspete troieneau mormintele celor căzuți pe Siret sau în Carpați, la Perii Dăii sau pe câmpia dela Bartolomeu.

În sufletele noastre a pălpăit ca un rug nestins flacăra vie care străjuește mormântul soldatului necunoscut. Așa am creat cultul eroilor.

Dar anul acesta, de ziua lor, pleoapele ne sunt grele de lacrimi și sufletele simt o apăsare de plumb. Gândul nostru sboară spre mormintele fără de număr, presărate pe nesfârșitele drumuri ale desrobirii și mai departe încă spre soare-răsare, prin stepă și pe țărâmul mării, la umbră de chiparoși, până unde și-a croit drum spada și vitejia românească.

Imaginea lor, a camarazilor căzuți pentru reîntregirea dela răsarit a țării, ne stăruie vie în minți ca în clipa bunului rămas. În auz ne răsună pașii lor cadențați. Îi vedem, îi auzim și totuși știm că liniștea cea de pe urmă i-a cuprins în mrejele ei.

...Era noaptea de solstițiu.
Soarele se oprise din drum pe
crugul ceresc. Un ordin scurt. Apoi

a răbufnit pământul din temelii.
Din rânduri s'au desprins câțiva.
Așa le-a fost dat să cadă înainte

de ivirea zorilor, în cea dintâi
noapte de războiu!

Rând pe rând s'au oprit și alții
din mers. O cruce de lemn verde
la căpătâiu însemna o biruință, o
încercare.

Pe arșiță sau îngheț, târându-se pe brânci în ascunzișurile pământului, au fost doborâți de focul dușman. Despicând țaria cerească s'au prăbușit la pământ cu aripile frânte. De atâtea ori torțe vii au căzut din slavă, sub luciul calm al nopților înstelate.

Comunicatele oficiale n'au întârziat să amintească faptele lor vitejești. Cu fiecare act de eroism se înscrie o nouă pagină din sbuciumata poveste a neamului nostru.

Dar pentru noi, pentru cei ce le-am fost aproape și le-am împărțit avântul, fiecare mormânt ce se deschide este o rană în propriul nostru suflet. Pentru că vii și morți am fost robiți de același gând, de același ideal: să spălăm cu sânge rușinea unei nedreptăți istorice și să facem să răsară întreagă dreptatea românească.

Iar ochii ni se umezesc la gândul celor căzuți înainte de izbăvirea totală.

De ziua lor, de ziua celor trecuți în lumea neființei pentru apărarea unor drepturi sfinte, odată cu îndureratul nostru prin os de recunoștință, ne legăm în fața acestor morminte proaspete să urmăm până la capăt calea pe care ne-au arătat-o prin jertfa lor totală și să nu încetăm lupta până când visul lor și dorul nostru nu se va întrupa aievea.

FOILETONUL
„GAZETEI TRANSILVANIEI”

De ziua Înălțării Domnului

de Lt.-col. C. Fortunescu.

La popota ofițerilor masa se terminase.

Parte din ofițeri plecaseră grăbiți către cantonamente, dornici de a apuca câteva ore de odihnă.

La o masă în fundul camerei, maiorul Furtună, înconjurat de câțiva ofițeri tineri, povestește:

„Măi băieți, azi e ziua morților, ziua Eroilor. Stau cu voi, contrar obiceiului, la un pahar de vin și m'au năpădit gândurile.

Uite, parcă retrăesc timpurile de acum 22 de ani.

Pe dinaintea ochilor, ca un film de cinematograf, mi se desfășoară atâtea amintiri.

Amintiri triste, care nu și-au rosul aici, dar pe care totuși nu mă pot stăpâni să nu vi le povestesc.

Azi dimineată, după slujba dela biserică, am plecat, neștiut de nimeni, la cimitirul satului și am pus câteva flori pe un mormânt, al cui va fi fost nu știu, în amintirea celor mai buni camarazi ai mei căzuți în luptele dela Mărăști.

Maiorul Furtună se'ndreaptă în scaun, parcă ar vrea să se regăsească în tânărul de acum 22 ani, cu privirea ațintită în gol, cu vocea vibrând de emoțiune și de entuziasm, începe să-și dăpene amintirile.

„13 Iulie 1917.... După un an de

lupte îndârjite contra unui inamic superior ca armament și număr, în luptă și cu groaznica boală „tifosul exantematic” care a secerat zeci de mii de suflete, desnădăjduiți de trădarea ru-sească, armata noastră încălzită de acel sacru patriotism, în lupta pentru un ideal pentru care, — cum spunea poetul „ne-au murit și moșii și părinții”, — oțelită la vitejiile străbune, renaște ca și pasărea Phoenix din cenușă.

La Mărăști spargem zidul de fier și coborând spre plaiurile Sovejei desrobim sate și țeline românești.

Soarele victoriei răsare și strălucește pe firmamentul reîntregirii cuge-tului românesc.

Zărim munții.

Sunt Carpații, zăgazul ce oprea de veacuri aspirațiunile neamului. De dincolo de ei, auzisem sute de ani vaielele de durere ale fraților subjugăți.

Inamicul opune o nouă și îndâr-jită rezistență.

Ostașii noștri nu cunosc frica.
Insuflețiți și luând pildă dela noi,

INSTANTANEE**Orbul**

Era orb de aproape treizeci de ani. La o explozie odată pierduse vederea și de atunci își pipăia cărările cu bățul. La început aceste cărări îi fură cumplite de grele și multe căi încercat-a orbul până ce odată nimerit-a una mai prielnică pentru noaptea lui. Cărarea aceea ducea la o moară. De când s'a tocmnit el la morar trecut-a iarăși un șir bun de ani. Dar în acești ani omul s'a deprins cu întunecul ce-i fusese hărăzit vieții și rosturile înlăuntrul morii le cunoștea azi mai bine ca oricare altul. Urcă și coborâ treptele la scoc fără nici un sprijin, potriveste stăvilarul, ferecă piatra și dacă cei mai ageri ochi ar controla mișcarea mânilor cuiva, n'ar putea ieși lucrul din ele așa bun, cum iese din mâna orbului. La rândul lui acesta a găsit o pâne gustoasă la morar și-un adăpost cinstit acolo 'n preajma iazului și a roșii care-i cântă mereu aceeași melodie. El nu cunoaște în lume decât un singur glas, de acel glas ascultă numai; e glasul morii.

În zile de Duminecă și sărbători, când moara odihnește, iese și orbul pe lavița de lângă poartă și se uită la lume. Da, se uită. De cum te simte că vii nu-și mai ia ochii de pe tine și tot așa după ce ai trecut. De n'ai zări acei doi ochi ce cată asupră-ți cu luminile lor moarte, ca niște mici ferestre acoperite cu perdele albe străvezii, ai putea să crezi că omul într'adevăr vede. În gândul lui vede orbul pe fiecare. El vede, așa cum îi plăcea lui să-l vadă.

Sedează și eri pe lavița la poartă cu toiagul de corn lângă el. Moara dormea. Din grădina de peste drum veneau mirese dulci de măr înflorit. Sluga morarului îl sorbea lacom, vrând pe semne să-l adune tot în pieptul care se umfla sub haina-i plină de praful sfânt al pâinii. Să-l adune și să-l închidă acolo, cum închisese în mintea lui odinioară atâtea icoane frumoase.

Vântul smulse crengilor un val de petale și îl suflă în față cum ai sufla din pumn confetti. Avea parcă mărul poftă de glume. Omul de pe bancă își închise ochii, mușchii obrujilor lui se strânsură o clipă și-am înțeles cât de mult trebuie să-l fi durat că nu-și putea vedea vecinul care glumea cu el.

Ecat. Pitiș

CRONICA LITERARA

de Aurel Marin

GEORGE BOLDEA: *Soliloqui*, poem, cu o prefață de Emil Giurgiuca și un portret de Năsturel.

În cartea sa de amintiri literare *A voix basse*, Francis Carco enunță un mare adevăr atunci când spune că pe un poet, când ai ocazia să i te prezinți, nu-l cunoști ci doar îl regăsești.

Cât de revelatoare sunt rândurile în care povestește, atât de simplu, cum a regăsit, mai întâi, pe Baudelaire*) sau pe acel om cu fața hirsută care, în momentul când s'a apropiat de el, pe malul unui râu, declama, de unul singur, cât îl ținea gura de tare:

Comme je descendais
des Fleuves impassibles
Je ne me sentis plus
guidé par les haleurs.
Des Peaux-Rouges criards
les avaient pris pour cibles**).

La aceste amintiri ne duce gândul, acum, după cetirea prefeții poeziilor suavului cântăreț ardelean George Boldea și la acea atmosferă a climatului unde s'a avântat, pe care cu emoție și cu iscusință ne-o reconstitue d-l Emil Giurgiuca:

„Avea nevoie de o confruntare cu poezia timpului, moment care n'a întârziat și în 1925 ancorat la București pentru anii de studii la Facultatea de Filozofie, apare la Ritmul Vremii. Din această epocă datează prietenia lui cu delicatul poet N. Milcu, despre care atât de frumos scrie mai târziu în Abecedar, fără să-și baniuască destinul geaman. În această epocă leagă apoi alte prietenii și cu prietenii lui visuri mari pe care odată și odată nădăjduia să le înlăunțuie. Amintesc doar pe tinerii poeți Mihail Vălsan, C. I. Șiclovanu și G. Bobei. De pe atunci începe și prietenia noastră. De pe atunci am pus la cale scoaterea unei reviste în Ardeal“.

Insistăm asupra regăsirii poezilor pentru că acest sentiment al prieteniei, celebrat și în ofranda Soliloquiilor, nu rămâne aici și el dăinuiește și astăzi în acele grupări literare Abecedar, Gând Românesc, Pagini Literare, Lanuri, Luceafărul și în animatorii lor strânsi într'o generoasă și ardelenască înțelegere.

George Boldea a murit în plină tinerețe, lăsând un singur caiet cu versuri proaspete, primăvărâtece, în care presimțirea apropiatei sale dispariții se însinuează cu greu, în rânduri de pură încântare naturistă.

El a trăit spre a se dăruia, spre a se contopi în natura în care avea să se întoarcă, vai, cu mult prea curând.

Versul său este limpede și strălucitor, muzical și grațios, fără asperități de gând sau de cuvânt.

*) Și cât de instructive, pentru tinerii poeți, acelea în care însemnează titlurile cărților din biblioteca sa, la acea dată.

**) Arthur Rimbaud, poezia sa *Bateau ivre*.

Metaforele sunt aglomerate, căutate cu avidă plăcere, semn neîndoios al tinereții. Ba chiar o întreagă concepție despre lume se desprinde din puținele pagini și puținele ritmuri.

Virtuos al descripției, George Boldea lasă să scape atâtea ecouri ale neliniștilor lui cărora le găsește, dacă nu forma cea mai proprie, sigur pe cea mai muzicală.

Primăvara este o tânără semănătoare:

În cap cu-a soarelui căiță
Tresaltă fluturândă 'n rochi
Cu holde proaspete 'n șuviță,
Cu muguri mari căscați în ochi.

Țâșnesc din pieptu-i răni de floare
Și 'n urmă valurile-i fug —
Când tânără dă peste-ogoaie,
Imprăștiind din șorț belșug.

În versurile de dragoste înrudirile cu poezia lui N. Milcu sunt adânci, poate și prin preocupări'e lor asemănătoare, iar deosebirile sunt numai de cadru: întunecat la Milcu, luminos la Boldea.

Că poetul ardelean nu este numai un contemplativ ne-o atestă, ca să luăm un exemplu la întâmplare, și această strofă ultimă din *Pe țarm*:

Cu mâni de ghiță umbra mea m'atinge
Tiptil mă ia de cot și peste luncă,
Mă 'ndeamnă 'n drum, ca un copil
mă 'mpinge:
E timpul, suflete, mergi de te culcă.

amintindu-ne atât de aproape de acel împăcat îndemn *Ruhest du auch din Uber allen Gipfeln ist Ruh* de Goethe.

Nici clipele de neliniște nu sunt rare:

În fața vremii azi se pleacă floarea
Primind pe creștet mirul ei de brumă
Miresma din puteri i-o soarbe zarea
Și brazda o acopere cu humă.

Nestinsă floare, draga se mlădie
Spre sărutarea-mi albă de brumar,
Mă 'mbată și las strugurul în vie
Alunecând la gura de nectar.

A sufletului apă mi-o presară
Cu nufării ce-i tremură zâmbirea
Sunt stele ce 'nfloresc și mă 'nfioară
Că-mi văd prin ochii lor Dumnezeirea.

George Boldea și-a cântat, pățimăș, pă-mântul natal și dacă sunetul lirei sale nu a ajuns la notele cele mai grave, aceasta se datorește destinului nemilos care i-a înțepenit mâinile tocmai când reușita era mai sigură ca oricând.

Citii cel mai vechiu ziar

Gazeta Transilvaniei**Au cine...**

S'atât de triste stihurile aceste
Și-atâtea lacrimi și nopți albe cer...
Când stelele se 'ntunecă și pier,
Eu, încă treaz, le tâlcuesc poveste —

Pe albul de hârtie când le scriu,
Schiloade rânduri cândue plaivazul,
Mi-e-atât de rece, atât de supt obrazul.
Și sufletul atâtea de pustiu...

Un depărtat tremolo de vioară
Pe-aripe de vânt, la mine-ajunge, stâns...
Au cine, neștiut în noapte-a plâns
Durerea unui vis ce va să moară?

Ion Vespremie

Trandafir, crenguță verde...

Trandafir, crenguță verde,
Gheorghiiță sprâncene negre
Negre sunt sprâncenele
Dar, mai mându numele.
Numele tău e Gheorghiiță
Și ai miere în guriță
Ai o mustăcioară neagră
Te iubeste-o lume 'ntreagă.

Mersul tău e legănat
Cu dragoste-amestecat
La inimă m'ai secăt
Nu te mai uit — niciodată'.
Buzele, picuri de sânge
Cine te sărută — plânge
Numa odat' te-am sărutat
Nici acum nu te-am uitat
Și nici nu te-oi uita eu
Gheorghiiță — sufletul meu.

(Dela prietenul Gheorghe Manea Covasna).

Dolna înstrăinatului

De când m'am înstrăinat
Boi și carul le-am uitat
Ș'am trăit tot cu oftat
Cu oftat și cu suspine
Și cu gându 'n sat la mine.

Când mai văd boii și carul
Plâng ca să mai uit amarul,
Când mai văd plugul cu boi,
Imi amintesc dela noi.

Dare-ar Dumnezeu mai bine
Să măntorc în sat la mine
Să-mi mai văd boii și carul
Și pe mândra ard-o jarul.

De serg. Viorel Gh. Tudoran și Guiu Nicolae—Covasna

înfruntă potopul de foc îndreptat împotriva lor.

Căpitanul Damian în fruntea companiei noastre ne ordonă „înainte“.

Il urmă.

Mulți cad dar nimeni nu privește înapoi; comanda a fost „înainte“.

Intrasem în furca unei mitraliere dușmane.

Căpitanul Damian este lovit de 3 gloanțe.

Stejarul, falnicul stejar, fusese biruit de furtună. Frânt în două l-am văzut, prăvălindu-se....

Ne-am întâlnit în spital; era cu picioarele amputate.

Tovarăși de suferință, țintuiți în paturi albe, pe fața lui citeam moartea.

Ea n'a întârziat să vină.

În ultimele sale clipe mi-a întins mâna sa rece, cuprinsă de fiorul morții, din ochi picurându-i lacrimi, mi-a șoptit: „pentru Țară“.

Fraților, eu l-am privit adânc în ochi.

Nu erau lacrimile părerilor de rău; nu erau lacrimile regretului vieții sale tinere, nu erau nici lacrimile suferinții;

erau lacrimile mulțumirii împlinirii datoriei.

— Camaradul Sublt. Mirescu, în aceeași luptă, cade lovit de un glonte în piept; ultimele sale cuvinte au fost „nu vă lăsați“.

— Sublt. Cârjan, fulgerat, cade cu fața în jos, mușcând țărâna, cu mâna întinsă, ca și când mărț fiind ar fi poruncit ostașilor „înainte“.

Aceștia au fost camarazii mei, cu care am împărțit și bucuriile și necazurile și suferința.

Ei au fost frații mei și la evocarea lor sfântă, eu, om bătrân, nu-mi pot reține lacrimile.

Dar plotonul meu?

Plotonul meu de olteni dintre care mare parte imi fuseseră colegi de școală.

Cum au luptat! Cu ce dârzenie!

În chioate am pornit la asalt dar câți au rămas fără de glas.

Cădeau, măi băieți, cum cad frunzele toamna când se scutură arborii, pentru ca apoi culesse să împletească cununa glorioasă a României Mari; cădeau, măi băieți, cum cade lanul de

grâu la seceriș pentru a rodi din sămânța lui victoria țării și libertatea tuturor Românilor.

Ei, sârmanii, nu au avut bucuria victoriei; s'au coborât în pământul din care s'au plâsmuit, în pământul încheștat cu sângele lor.

Cât de mari și nepieritoare rămân faptele lor în lumea noastră.

Ei ne-au lăsat rodul vitejei lor, libertatea și unirea tuturor Românilor. Și astăzi.

Cu toată gama suferințelor, cu toată piramida sacrificiilor însângerate, gata, gata să-i acopere uitarea.

Și când vă gândiți că toate sacrificiile lor se pot sintetiza atât de plastic prin cuvintele:

„Dintre noi, pentru noi“.

Patru cuvinte numai dar din care se pot scrie nenumărate volume.

Patru cuvinte.

.

A tăcut.

Capul i s'a aplecat pe piept.

Din ochi îi picură lacrimi.

Îi respectăm durerea.

Apoi brusc, luă paharul, vărsă căteva picături pe fața de masă și rosti: „De sufletul morților; Dumnezeu să-odihnească“.

Duse paharul la gură și-l sorbi până'n fund, odată cu o lacrimă ce se prelinsese și se oprise în colțul buzelor.

S'a sculat, a pornit spre ușă, iar noi, tăcuți ca și când însoțeam un cortegiu de înmormântare, l-am urmat.

.
Am privit înapoi, înainte de plecare, fața de masă albă stropită cu vinul vărsat pentru sufletul morților.

Picăturile de vin negru se uniseră și formau acum o singură pată, ca de sânge.

Era sângele celor sacrificați în lupta pentru întregirea neamului.

Sângele acesta este legământul cu care am pecetluit sfânta moștenire „România de azi“.

El ne îndeamnă și ne poruncește să păzim cu sacrificiul vieților noastre hotarele țării și strânsi uniți în jurul Regelui să fim gata în orice ceas, în orice clipă.

Câmpia Libertății

de I. Bozdog

Brațul încordat pe armă al oșteanului simte astăzi printr'un reflex mistic, transmis de duhul călăuzitor al neamului că el nu este un simplu luptător pentru dreptatea și învierea neamului său, ci este și un executor al testamentului politic ce s'a zămislit din crezul celor adunați la 3 15 Mai 1848 pe Câmpia Libertății.

Ochii lui ațintiți spre zările Răsăritului îndepărtat, în ale cărei pustiri înmormântează tot mai adânc pe cel mai puternic și primejdios din dușmanii neamului, se întorc instinctiv o clipă și pare că văd aievea zecile de mii de bărbați, care cu o solemnitate religioasă pe fețe și în priviri fac legământul de pe Câmpia Libertății: **murim mai bine în luptă cu glorie deplină decât să fim sclavi iarăși în vechiul nost pământ.**

Urechile tinerilor ofițeri și soldați, care azi spală cu sângele lor nevinovat rușinea ce s'a aruncat pe fața neamului nostru, aud în aceste clipe chemările de tulnice ale Moșilor, pocnetul de vreascuri ale focurilor de pe culmile dealurilor și comenzile scurte ale tribunilor și centurionilor, care cer împlinirea poruncilor lancelui.

... Doară și Iancu a fost de față și a jurat împreună cu Axente, cu Buteanu, Constantin Romanu și ceilalți tineri, alături de Bălcescu, Russo și Gulescu și au ascultat glasul răscolitor al lui Bănușiu ce a răsunat în catedrala Blajului și pe Câmpia Libertății.

Au așteptat și ei să vadă fața înălțatului Împărat înduioșându-se de glasul durerii gloateilor îngenunchiate în fața lui Dumnezeu și a Lui când îi cereau din nou și iarăși **sfânta dreptate.**

Glasul de înțelegere al „drăguțului de împărat”, Iosif al II-lea, care a dat porunci de ușurare pentru „cel mai chinat popor din lume” a fost amuțit pe uremuri. Ca și atunci și acum inima

tânărului împărat din Viena, care era înduioșat de nedreptele suferințe ale poporului său credincios, a fost întărită și asmuțită contra celor ce au jurat să-i apere din nou tronul, pentru care de atâtea ori am adus jertfe din belșug.

În această zi vine însuși Neamul cu zecile de mii de iobași și 'n frunte cu Vlădicii și fruntașii săi face cel mai solemn jurământ de a-și apăra și cuceri dreptul la viață chiar cu jertfa vieții.

Gubernatorul Ardealului, care venise cu groaza morții în sân să observe purtarea gloateilor în aceste zile, raportează în termenii cei mai elogiști despre finuta demnă, cumpătul și liniștea peste măsură a acestor cerșitori ai propriei lor dreptăți.

Hotărârile luate sunt cuprinse în slove de jar, potolit duse cu cinste și omenie și așternute la picioarele înaltului Tron. Obida și suferința ce-i așteaptă acasă, rugurile ce se aprind, bordeiele ce se topesc în flăcări, căștile ce se înalță nu-i scot din dumnezeiasca lor răbdare. Ei cred în jurământul de pe Câmpia Libertății.

Când însă toate „instanțele” rămân nebăgate în seamă, când din nou mai marii și căpeteniile lor se pun la sfat și formulări de noi rugăminti, Iancu nu-și mai poate stăpâni clocotul și lăsându-i să se sfătuiască, el dă scurtul și tăiosul ordin: **noa, hai să merem!**...

Împinși de această vedenie valurile mândrei noastre oștiri au pornit și sfarmă astăzi cătuși și desleagă obezi, ca să răzbată dreptatea și spre sufletul neamului nostru.

Ei împing valurile cutropitoare cu sete și lovind în dușmanul dela Răsărit frâng în fâdări jugul ce apasă neamul în ori și ce parte.

Ei execută și în stepele Rusiei jurământul testament de pe Câmpia Libertății.

Recunoștințe

de Dr. D. Chirculescu

Ne reamintim încă cu strângere de inimă de vremurile dinainte de 1940, când câțiva, cocoțați în fruntea treburilor publice, înțelegeau să ducă o politică externă, care consta din împărțirea de laude admirative la dreapta și la stânga. Și se credeau dibaci nevoie mare. Nu băgau de seamă aceștia că doctrinele diferitelor state erau incompatibile unele cu altele și că din această cauză, ele nu puteau fi lăudate deopotrivă și în același timp.

Ceea ce este sigur, este că, pentru bunul simț românesc, toate aceste dibăcii cusute cu ață albă constituiau mărțuria vădită a lipsei oricărei orientări și puneau țara într'o umilitoare lumină. Simțeam cu toții că aceste procedee trebuiau să ne scadă în ochii celor din afară. Evenimentele din 1940 au arătat cu prisosință cât adevăr era în ceea ce simțeam cu toții.

Am rămas de atunci cu încredere sporită în judecata și simțirea noastră.

Ni s'a întărit, cu o dureroasă putere, vechiul desgust pentru cuvintele storăitoare și pentru lingușirile admirative distribuite înăuntru sau peste granițe de către neputincioșii vigurosului crez românesc.

Incheindu-și socotelile cu abuzurile nechemațiilor dela cărmă la 1940, poporul românesc a înfierat aventura care dăuna mândriei și intereselor naționale.

Atunci, poporul românesc a arătat că refuză să mai fie prezentat de cineva ca veșnic datornic la cele patru puncte cardinale ale cadranului european. Și, mai ales, a arătat că, îndeplinindu-și îndatoririle sale europene dela care nu a înțeles niciodată să se abată, el este conștient totodată și de contribuția lui

în acest colț al Europei și înțelege ca această contribuție să nu fie contestată.

Ni se perindă în fața ochilor evenimentele acestor doi ani din urmă.

Iată vara anului 1940 când, cu contribuția regisorului sovietic, ni s'a pus un pistol în piept și altul în spate și ni s'a spus că pentru păstrarea păcii în bazinul dunărean, trebuia să dăm... Am dat din sfântul pământ strămoșesc.

A venit vremea, un an mai târziu, să luptăm spre a relua acest pământ. Pământul dela răsărit, apărat de noi veacuri de-a-rândul cu sânge, fusese luat fără jertfe de către Soviete. În 1941 am reluat acest pământ, dar, ca în tot trecutul nostru, iarăși, vărsându-ne sângele. Pentru a ne relua pământul, și de data aceasta, am dat: am dat vieți fără de vină dintre ale celor mai buni ai noștri.

Lupta a continuat dincolo de Nistru, în strânsă colaborare cu trupele germane. Nu sub forma unei participări simbolice, ci a unei participări efective și masive. Această participare masivă capătă, dincolo de Nistru și de Bug, un înțeles european. Și în această luptă, iarăși, prin sacrificiile celor dragi, poporul românesc dă.

În afară de acestea, România a contribuit, prin toate mijloacele și prin toate resursele ei, la susținerea frontului răsăritean.

Așa încât, în rezumat, în tot timpul dela 1940 și până astăzi, România a dat și continuă mereu să dea.

N'a cerut totuși neamul românesc recunoștința nimănui. Poate că, dintr'o milenară experiență, s'a învățat să fie sceptic asupra potențialului de recunoștință al popoarelor. Și poate că de aci

Examenul de civilizație dela 1848

de A. A. Mureșlanu

Nu credem să existe popor în Europa care să fi suferit mai mult pe urma pismei și a urei altor națiuni ca Români. Din norocire însă și mulțumită destinului ocrotitor, s'a ivit și în momentele cele mai critice ale existenței noastre, câteun observator și judecător străin, iubitor de dreptate care nu numai că a recunoscut valoarea adevărată a calităților noastre sulletești, dar, prin părerea sau sentința lui obiectivă a demascat și spulberat infamia și perfidia răuvoitorilor.

Așa s'a întâmplat și cu prilejul primei mari manifestații politice din veacul trecut a poporului românesc din Transilvania, a vestitei lui Adunări naționale din zilele de 15-17 Mai 1848 de pe Câmpia Libertății dela Blaj. Deasupra tuturor criticelor și insultelor mârșave, înproșcate asupra lui și cu acest prilej, de contrari se ridică sentința dreaptă și obiectivă a însuși reprezentantului, la această adunare a comandamentului militar austriac, a generalului Schuster. Acest cult și distins ofițer austriac a fost atât de mult impresionat de entuziasmul cumpătat, de ordinea și disciplina în care a decurs adunarea dela Blaj a celor „40.000 de Valahi”, încât a declarat — și a scris-o și într'o broșură publicată mai târziu — că „a mai văzut astfel de adunări populare în Elveția, Alsacia etc., dar o adunare de popor așa de numeroasă, care totuși să fie condusă cu atâta liniște, să documenteze atâta cultură, atâta seriozitate, atât entuziasm nobil n'a văzut în toată Europa”.

Acest certificat frumos, dat poporului românesc din Transilvania de comandantul detașamentului austriac, destinat cu supravegherea adunării dela Blaj și care a fost reprodus mai întâi de Alexandru Papiu Ilarianu în vol. II al Istoriei Românilor din Dacia Superioară, (Viena, 1852) nu este însă singura dovadă a adevărilor exprimate în el. Nouă ne-a reușit a găsi și alte documente contimporane care confirmă într'u toate afirmațiile lui.

Între așa numitele acte „prezidențiale” secrete ale Magistratului săsesc al Brașovului și Țării Bărsii, până astăzi încă inedite, ne-a reușit a găsi și scrisoarea adresată la 23 Mai 1848 din Sibiu de capul politic al Sașilor, comitele Salmen „marei jude al Brașovului și Țării Bărsii” Ioan de Albrichsfeld, scrisoare în care se stabilește pentru adunarea națională a poporului săsesc

ii vine și reputația de a fi cel mai sceptic din popoarele Europei, așa cum am auzit din gura unor străini care au petrecut câțiva vreme printre noi și isbutiseră să ne cunoască mai deaproape.

Poporul acesta a făcut însă dovada că știe să poarte recunoștință cui o merită. Și nu se poate da, din întreaga istorie, un singur exemplu de ingratitudine românească.

Astăzi, recunoștința poporului român merge către toți ai lui care-și varsă sângele și îndură suferințe în Est, pentru apărarea pământului strămoșesc și pentru a deschide neamului drumurile viitorului.

Recunoștință tăcută, ca o reculegere în fața unui altar.

Recunoștința din care se plămădesc poruncile zilei de mâne ale Neamului, dela care nu poate fi abatere, nici uitare.

Recunoștință care este un legământ, pe deasupra oricărei vorbării.

În fața lui Dumnezeu și a oamenilor.

din Transilvania, localitatea Mediaș și data de 4 Iunie. „Graful” Sașilor spune că a fixat această dată „pentru a putea pregăti până atunci spiritul poporului pentru acest act important al vieții sale politice în mod demn și pătrunzător și pentru a putea da adunării o directivă mai sigură și neșovăielnică”.

Pentru motivarea acestor măsuri ale sale, guvernatorul Sașilor și președintele „universității”, lor politice aduce în scrisoarea sa și următoarele argumente:

„Universitatea Națiunii săsești a putut renunța cu atât mai puțin la aceste principii, cu cât a socotit că față cu adunarea populară (a Românilor) dela Blaj, care a decurs într'un mod atât de exemplar, ar fi neprecuțat de a pune la cale o demonstrațiune care, fără de pregătirea necesară ar fi supusă tuturor eventualităților și ar rămâne astfel din punctul de vedere al demnității și al amplexării sale în mod desavantajos și întristător cu mult îndărătul adunării dela Blaj), (und daher an Würde und Umfang, hinter der Blasendorfer Versammlung in betrubendem Nachtheil bliebe)“.

Români, locuitori pe așa numitul „pământ crăiesc”, adică pe teritoriul încredințat din vechime, de regii Ungariei, administrației exclusive a Sașilor, făcură mai ales dela epoca lui Iosif II, (prin care au triumfat și în Transilvania principiile liberalismului european, pregătit de marii cugetători francezi), progrese atât de frumoase, încât chiar conducătorii Sașilor ajunseră la părerea că ar trebui să li se dea și lor dreptul de a participa, prin reprezentanții lor la administrația acestor județe, dela care fuseră excluși până atunci chiar și Ungurii.

Doă dovezi foarte importante privitoare la aceste năzuinți liberale ale conducătorilor sași de atunci le găsim chiar în scrisorile „marei jude” Albrichsfeld, despre care Gazeta Transilvaniei de atunci ne spune că „era un bărbat moderat și prevăzător și bine înaintat în ideile (liberale) ale veacului”.

În raportul trimis la 24 Aprilie 1848 guvernatorului Transilvaniei, conțelului Teleki, la Cluj, Albrichsfeld scrie între altele: „Concesiunile făcute Valahilor au avut cel mai bun rezultat și primirea celor 4 juriști (absolvenți ai facultății de drept) valahi ca practicanți la Magistrat (Prefectura și primăria Brașovului) le-au dovedit că Sașii nu intenționează a-i ține numai cu promisiuni, precum susțin unii agitatori...”

În aceeași zi el scrie Grafului Salmen la Sibiu că la „întărirea convingerii despre-bunele intenții ale Sașilor față de Români, ar contribui foarte mult hotărârea ca locurile din consiliul comunal centumviral, (al Brașovului) devenite vacante prin moarte, să fie ocupate de Valahi”.

De fapt atunci au și fost numiți primii funcționari români ai județului și orașului Brașov, care nu erau alții, decât Costache I. Săcărianu, organizatorul și comandantul din timpul revoluțiunii a Legiunii (Prefecturii) române a Țării Bărsii, Constantin Gh. Ioan, președintele tribunalului Țării Bărsii și „tribunul” acestei legiuni, și bravii „centurioni” ai legiunii, Constantin Panțu și Vasile Lăcea junior.

Cei dintâi fruntași români brașoveni intrați în consiliul magistratual fură: Gh. Nica, Gh. Iuga, Dimitrie S. Nicolau, Gh. Radu Lecca, Diamandi Gh. Arseniu, Rudolf Orghidan, Mihail Flușturanu și Apostol Eustație Popp.

Maghiarii n'au început a avea reprezentanți în administrația orașului și județului Brașov, decât după întemeierea la 1867 a monarhiei dualiste.

Citiți

„Gazeta Transilvaniei”

INSTANTANE

Orbul

Era orb de aproape treizeci de ani. La o explozie odată pierduse vederea și de atunci își pipăia cărările cu bățul. La început aceste cărări îi fură cumplit de grele și multe căi încercat-a orbul până ce odată nimerit-a una mai prielnică pentru noaptea lui. Cărarea aceea ducea la o moară. De când s'a tocmit el la morar trecut-a iarăși un șir bun de ani. Dar în acești ani omul s'a deprins cu întuierul ce-i fusese hărăzit vieții și rosturile înlăuntrul morii le cunoștea azi mai bine ca oricare altul. Urcă și coboară treptele la scoc fără nici un sprijin, potrivește stăvilarul, ferecă piatra și dacă cei mai ageri ochi ar controla mișcarea mânilor cuiva, n'ar putea ieși lucrul din ele așa bun, cum iese din mâna orbului. La rândul lui acesta a găsit o pâne gustoasă la morar și-un adăpost cinstit acolo 'n preajma iazului și a roții care-i cântă mereu aceeași melodie. El nu cunoaște în lume decât un singur glas, de acel glas ascultă numai; e glasul morii.

În zile de Duminecă și sărbători, când moara odihnește, iese și orbul pe lavița de lângă poartă și se uită la lume. Da, se uită. De cum te simte că vîi nu-și mai ia ochii de pe tine și tot așa după ce ai trecut. De n'ai zări acei doi ochi ce cată asupra-ți cu luminile lor moarte, ca niște mici ferestre acoperite cu perdele albe străvezii, ai putea să crezi că omul într'adevăr vede. În gândul lui vede orbul pe fiecare. Il vede așa cum îi plăcea lui să-l vadă.

Ședea și eri pe laviță la poartă cu toiagul de corn lângă el. Moara dormea. Din grădina de peste drum veneau mireme dulci de măr înflorit. Sluga morarului îl sorbea lacom, vrând pe semne să-l adune tot în pieptul care se umfla sub haina-i plină de praful sfânt al pâinii. Să-l adune și să-l închidă acolo, cum închisese în mîntea lui odinioară atâtea icoane frumoase.

Vântul smulse crengilor un val de petale și îl suflă în față cum ai sufla din pumn confetti. Avea parcă mărul poftă de glume. Omul de pe bancă își închise ochii, mușchii obrazilor lui se strânsă o clipă și-am înțeles cât de mult trebuie să-l fi durut că nu-și putea vedea vecinul care glumea cu el.

Ecat. Pitiș

CRONICA LITERARA

de Aurel Marin

GEORGE BOLDEA: *Soliloquii*, poeme, cu o prefață de Emil Giurgiuca și un portret de Năsturel.

În cartea sa de amintiri literare *A voix basse*, Francis Carco enunță un mare adevăr atunci când spune că pe un poet, când ai ocazia să i te prezinți, nu-l cunoști ci doar îl regăsești.

Cât de revelatoare sunt rândurile în care povestește, atât de simplu, cum a regăsit, mai întâi, pe Baudelaire*) sau pe acel om cu fața hirsută care, în momentul când s'a apropiat de el, pe malul unui râu, declama, de unul singur, cât îl ținea gura de tare:

Comme je descendais
des Fleuves impassibles
Je ne me sentis plus
guidé par les haleurs.
Des Peaux-Rouges criards
les avaient pris pour cibles**).

La aceste amintiri ne duce gândul, acum, după cetirea prefeții poeziilor suavului cântăreț ardelean George Boldea și la acea atmosferă a climatului unde s'a avântat, pe care cu emoție și cu iscusință ne-o reconstitue d-l Emil Giurgiuca:

„Avea nevoie de o confruntare cu poezia timpului, moment care n'a întârziat și în 1925 ancorat la București pentru anii de studii la Facultatea de Filozofie, apare la Ritmul Vremii. Din această epocă datează prietenia lui cu delicatul poet N. Milcu, despre care atât de frumos scrie mai târziu în *Abecedar*, fără să-și bănuiască destinul geaman. În această epocă leagă apoi alte prietenii și cu prietenii lui visuri mari pe care odată și odată nădăjduia să le înfăptuiască. Amintesc doar pe tinerii poeți Mihail Vălsan, C. I. Șiclovanu și G. Bobei. De pe atunci începe și prietenia noastră. De pe atunci am pus la cale scoaterea unei reviste în Ardeal“.

Insistăm asupra regăsirii poezilor pentru că acest sentiment al prieteniei, celebrat și în ofranda *Soliloquiilor*, nu rămâne aici și el dănuiește și astăzi în acele grupări literare *Abecedar*, *Gând Românesc*, *Pagini Literare*, *Lanuri*, *Luceafărul* și în animatorii lor strânsi într'o generoasă și ardelenească înțelegere.

George Boldea a murit în plină tinerețe, lăsând un singur caiet cu versuri proaspete, primăvărâtece, în care presimțirea apropiatei sale dispariții se însinuează cu greu, în rânduri de pură încântare naturistă.

El a trăit spre a se dăru, spre a se contopi în natura în care avea să se întoarcă, vai, cu mult prea curând. Versul său este limpede și strălucitor, muzical și grațios, fără asperități de gând sau de cuvânt.

*) Și cât de instructive, pentru tinerii poeți, acelea în care însemnează titlurile cărților din biblioteca sa, la acea dată.

**) Arthur Rimbaud, poezia sa *Bateau ivre*.

Metaforele sunt aglomerate, căutate cu avidă plăcere, semn neîndoios al tinereții. Ba chiar o întreagă concepție despre lume se desprinde din puținele pagini și puținele ritmuri.

Virtuos al descripției, George Boldea lasă să scape atâtea ecouri ale neliniștilor lui cărora le găsește, dacă nu forma cea mai proprie, sigur pe cea mai muzicală.

Primăvara este o tânără semănătoare:

In cap cu-a soarelui căiță
Tresaltă fluturândă 'n rochi
Cu holde proaspete 'n șuviță,
Cu muguri mari căscați în ochi.

Tâșnesc din pieptu-i răni de floare
Și 'n urmă valurile-l fug —
Când tânără dă peste-ogoaie,
Împrăștiind din șorț belșug.

În versurile de dragoste înrudite cu poezia lui N. Milcu sunt adânci, poate și prin preocupări lor asemănătoare, iar deosebirile sunt numai de cadru: întunecat la Milcu, luminos la Boldea.

Că poetul ardelean nu este numai un contemplativ ne-o atestă, ca să luăm un exemplu la întâmplare, și această strofă ultimă din *Pe țarm*:

Cu mâni de ghiță umbra mea m'atinge
Tiptil mă ia de cot și peste luncă,
Mă 'ndeamnă 'n drum, ca un copil
mă 'mpinge:
E timpul, suflete, mergi de te culcă.

amintindu-ne atât de aproape de acel împăcat îndemn *Ruhst du auch din über allen Gipfeln ist Ruh* de Goethe.

Nici clipele de neliniște nu sunt rare:

In fața vremii azi se pleacă floarea
Primind pe creștet mirul ei de brumă
Mireasma din puteri i-o soarbe zarea
Și brazda o acopere cu humă.

Nestinsă floare, draga se mlădie
Spre sărutarea-mi albă de brumar,
Mă 'mbată și las strugurul în vie
Alunecând la gura de nectar.

A sufletului apă mi-o presară
Cu nuferii ce-i tremură zâmbirea
Sunt stele ce 'nfloresc și mă 'nfloră
Că-mi văd prin ochii lor Dumnezeirea.

George Boldea și-a cântat, pățimăș, pământul natal și dacă sunetul lirei sale nu a ajuns la notele cele mai grave, aceasta se datorește destinului nemilos care i-a înțepenit mâinile tocmai când reușita era mai sigură ca oricând.

Citiți cel mai vechiu ziar

Gazeta Transilvaniei

Au cine...

S'atât de triste stihurile aceste
Și-atâtea lacrimi și nopți albe cer...
Când stelele se 'ntunecă și pier,
Eu, încă treaz, le tâlcuesc poveste —

Pe albul de hârtie când le scriu,
Schiloade rânduri cârdue plaiavazul,
Mi-e-atât de rece, atât de supt obrazul.
Și sufletul atâtea de pustiu...

Un depărtat tremolo de vioară
Pe-aripe de vânt, la mine-ajunge, stâns...
Au cine, neștiut în noapte-a plâns
Durerea unui vis ce va să moară?

Ion Vespremie

Trandafir, crenguță verde...

Trandafir, crenguță verde,
Gheorghită sprâncene negre
Negre sunt sprâncenele
Dar, mai mându numele.
Numele tău e Gheorghită
Și ai miere în gurii
Ai o mustăcioară neagră
Te iubește-o lume 'ntreagă.

Mersul tău e legănat
Cu dragoste-amestecat
La inimă m'ai secăt
Nu te mai uit — niciodată!
Buzele, picuri de sânge
Cine te sărută — plânge
Numa odată te-am sărutat
Nici acum nu te-am uitat
Și nici nu te-oi uita eu
Gheorghită — sufletul meu.

(Dela prietenul Gheorghe Manea
Covasna).

Dolna înstrăinatului

De când m'am înstrăinat
Boi și carul le-am uitat
Ș'am trăit tot cu oftat
Cu oftat și cu suspine
Și cu gându 'n sat la mine.

Când mai văd boii și carul
Plâng ca să mai uit amarul,
Când mai văd plugul cu boi,
Imi amintesc dela noi.

Dare-ar Dumnezeu mai bine
Să mă'ntorc în sat la mine
Să-mi mai văd boii și carul
Și pe mândra ard-o jarul.

De serg, Viorel Gh. Tudoraz
și Guiu Nicolae—Covasna

înfruntă potopul de foc îndreptat împotriva lor.

Căpitanul Damian în fruntea companiei noastre ne ordonă „înainte“.

Il urmăm.

Mulți cad dar nimeni nu privește înapoi; comanda a fost „înainte“.

Intraser în furca unei mitraliere dușmane.

Căpitanul Damian este lovit de 3 gloanțe.

Stejarul, falnicul stejar, fusese biruit de furtună. Frânt în două l-am văzut, prăvălindu-se....

Ne-am întâlnit în spital; era cu picioarele amputate.

Tovarăși de suferință, țintuiți în paturi albe, pe fața lui citeam moartea.

Ea n'a întârziat să vină.

În ultimele sale clipe mi-a întins mâna sa rece, cuprinsă de fiorul morții, din ochi picurându-i lacrimi, mi-a șoptit: „pentru Țară“.

Fraților, eu l-am privit adânc în ochi.

Nu erau lacrimile părerilor de rău; nu erau lacrimile regretului vieții sale tinere, nu erau nici lacrimile suferinții;

erau lacrimile mulțumirii împlinirii datoriei.

— Camaradul Sublt. Mirescu, în aceeași luptă, cade lovit de un glonte în piept; ultimele sale cuvinte au fost „nu vă lăsați“.

— Sublt. Cârjan, fulgerat, cade cu fața în jos, mușcând țărâna, cu mâna întinsă, ca și când mort fiind ar fi poruncit ostașilor „înainte“.

Aceștia au fost camarazii mei, cu care am împărțit și bucuriile și necazurile și suferința.

Ei au fost frații mei și la evocarea lor sfântă, eu, om bătrân, nu-mi pot reține lacrimile.

Dar plotonul meu?

Plotonul meu de olteni dintre care mare parte imi fuseseră colegi de școală.

Cum au luptat! Cu ce dărzenie!

În chiote am pornit la asalt dar câți au rămas fără de glas.

Cădeau, măi băieți, cum cad frunzele toamna când se scutură arborii, pentru ca apoi culese să împletească cununa glorioasă a României Mari; cădeau, măi băieți, cum cade lanul de

grâu la seceriș pentru a rodi din sămânța lui victoria țării și libertatea tuturor Românilor.

Ei, sârmanii, nu au avut bucuria victoriei; s'au coborât în pământul din care s'au plasmuit, în pământul încheșat cu sângele lor.

Cât de mari și nepieritoare rămân faptele lor în lumea noastră.

Ei ne-au lăsat rodul vitejiei lor, libertatea și unirea tuturor Românilor. Și astăzi.

Cu toată gama suferințelor, cu toată piramida sacrificiilor însângerate, gata, gata să-i acopere uitarea.

Și când vă gândiți că toate sacrificiile lor se pot sintetiza atât de plastic prin cuvintele:

„Dintre noi, pentru noi“.

Patru cuvinte numai dar din care se pot scrie nenumărate volume.

Patru cuvinte.

.

A tăcut.

Capul i s'a aplecat pe piept.

Din ochi îi picură lacrimi.

Îl respectăm durerea.

Apoi brusc, luă paharul, vărsă că teva picături pe fața de masă și rost „De sufletul morților; Dumnezeu să-odihnească“.

Duse paharul la gură și-l sorb până'n fund, odată cu o lacrimă ce se prelinsese și se oprise în colțul buzelor

S'a sculat, a pornit spre ușă, ia noi, tăcuți ca și când însoțeam un cor tegiu de înmormântare, l-am urmat.

Am privit înapoi, înainte de plecare, fața de masă albă stropită cu vinul vărsat pentru sufletul morților.

Picăturile de vin negru se uniseră și formau acum o singură pată, ca de sânge.

Era sângele celor sacrificiați în lupta pentru întregirea neamului.

Sângele acesta este legământul cu care am pecetluit sfânta moștenire „România de azi“.

El ne îndeamnă și ne poruncește să păzim cu sacrificiul vieților noastre hotarele țării și strânsi uniți în juru Regelui să fim gata în orice ceas, în orice clipă.

Câmpia Libertății

de I. Bozdog

Brațul încordat pe armă al oștea-
nului simte astăzi printr'un reflex mistic,
transmis de duhul călăuzitor al neamului
că el nu este un simplu luptător pentru
dreptatea și învierea neamului său, ci
este și un executor al testamentului poli-
tic ce s'a zămislit din crezul celor adu-
nați la 3 15 Mai 1848 pe Câmpia Liber-
tății.

Ochii lui ațintiți spre zările Răsă-
ritului îndepărtat, în ale cărei pustiuri
înmormântează tot mai adânc pe cel
mai puternic și primejdios din dușmanii
neamului, se întorc instinctiv o clipă și
pare că văd aievea zecile de mii de
bărbați, care cu o solemnitate religioasă
pe fețe și în priviri fac legământul de
pe Câmpia Libertății: **murim mai bine
în luptă cu glorie deplină decât să
fim sclavi iarăși în vechiul nost
pământ.**

Urechile tinerilor ofițeri și soldați,
care azi spală cu sângele lor nevinovat
rușinea ce s'a aruncat pe fața neamului
nostru, aud în aceste clipe chemările de
tălmăce ale Moșilor, pocnetul de vreasuri
ale focurilor de pe culmile dealurilor și
comenzile scurte ale tribunilor și centu-
rionilor, care cer împlinirea poruncilor
lancului.

... Doar și lăncu a fost de față
și a jurat împreună cu Axente, cu Bu-
teanu, Constantin Romanu și ceilalți ti-
neri, alături de Bălcescu, Russo și Go-
lescu și au ascultat glasul răscolitor al
lui Bărnăuțiu ce a răsunat în catedrala
Blajului și pe Câmpia Libertății.

Au așteptat și ei să vadă fața
înălțatului împărat îndușându-se de
glasul durerii gloatelor îngenunchiate în
fața lui Dumnezeu și a Lui când îi
cereau din nou și iarăși **sfânta dreptate.**

Glasul de înțelegere al „drăguțului
de împărat“, Iosif al II-lea, care a dat
porunci de ușurare pentru „cel mai chi-
nuit popor din lume“ a fost amuțit pe
vremuri. Ca și atunci și acum inima

tânărului împărat din Viena, care era
îndușoșat de nedreptele suferințe ale
poporului său credincios, a fost întă-
rătată și asmuțită contra celor ce au
jurat să-i apere din nou tronul, pentru
care de atâtea ori am adus jertfe din
belșug.

În această zi vine însuși Neamul
cu zecile de mii de iobași și 'n frunte cu
Vlădicii și fruntașii săi face cel mai so-
lemn jurământ de a-și apăra și cuceri
dreptul la viață chiar cu jertfa vieții.

Gubernatorul Ardealului, care ve-
nise cu groaza morții în sân să observe
purtarea gloatelor în aceste zile, rapor-
tează în termenii cei mai elogioși despre
finuta demnă, cumpătul și liniștea peste
măsură a acestor cerșitori ai propriei
lor dreptăți.

Hotărârile luate sunt cuprinse în
slove de jar, potolit duse cu cinst și
omenie și așternute la picioarele înaltului
Tron. Obida și suferința ce-i așteaptă
acasă, rugurile ce se aprind, bordeiele
ce se topesc în flăcări, câstăile ce se
înaltă nu-i scot din dumnezeiasca lor
răbdare. Ei cred în jurământul de pe
Câmpia Libertății.

Când însă toate „instanțele“ rămân
nebăgăte în seamă, când din nou mai
marii și căpeteniile lor se pun la sfat și
formulări de noi rugămînți, lăncu nu-și
mai poate stăpâni clocotul și lăsându-i
să se sfătuiască, el dă scurtul și tăiosul
ordin: **noa, hai să merem!**...

Împinși de această vedenie valurile
mândrei noastre oștiri au pornit și sfarmă
astăzi cătuși și desleagă obezi, ca să
răzbată dreptatea și spre sufletul nea-
mului nostru.

Ei împing valurile cutropitoare cu
sete și lovind în dușmanul dela Răsărit
frâng în tândări jugul ce apasă neamul
în ori și ce parte.

Ei execută și în stepele Rusiei ju-
rământul testament de pe Câmpia Li-
bertății.

Recunoștințe

de Dr. D. Chirculescu

Ne reamintim încă cu strângere de
inimă de vremurile dinainte de 1940,
când cățiva, cocoțați în fruntea trebu-
rilor publice, înțelegeau să ducă o
politică externă, care consta din
împărțirea de laude admirative la
dreapta și la stânga. Și se credeau di-
baci nevoie mare. Nu băgau de seamă
aceștia că doctrinele diferitelor state
erau incompatibile unele cu altele și
că din această cauză, ele nu puteau fi
lăudate deopotrivă și în același timp.

Ceea ce este sigur, este că, pentru
bunul simț românesc, toate aceste di-
băcii cusute cu ață albă constituiau
mărturia vădită a lipsei oricărei orien-
tări și puneau țara într'o umiltoare lu-
mină. Simțeam cu toții că aceste pro-
cedee trebuiau să ne scadă în ochii
celor dinafară. Evenimentele din 1940
au arătat cu prisosință cât adevăr era
în ceea ce simțeam cu toții.

Am rămas de atunci cu încredere
sporită în judecata și simțirea noastră.

Ni s'a întărit, cu o dureroasă pu-
tere, vechiul desgust pentru cuvintele
sfărtoare și pentru lingușirile admira-
tive distribuite înlăuntru sau peste gra-
nițe de către neputincioșii vigurosului
crez românesc.

*

Incheindu-și socotelile cu abuzurile
nechemațiilor dela cărmă la 1940, popo-
rul românesc a înfierat aventura care
dăuna mândriei și intereselor naționale.

Atunci, poporul românesc a arătat
că refuză să mai fie prezentat de cineva
ca veșnic datornic la cele patru puncte
cardinale ale cadranelui european. Și,
mai ales, a arătat că, îndeplinindu-și
îndatoririle sale europene dela care nu
a înțeles niciodată să se abată, el este
conștient totodată și de contribuția lui

în acest colț al Europei și înțelege
ca această contribuție să nu fie con-
testată.

Ni se perindă în fața ochilor eve-
nimentele acestor doi ani din urmă.

Iată vara anului 1940 când, cu
contribuția regisorului sovietic, ni s'a
pus un pistol în piept și altul în spate
și ni s'a spus că pentru păstrarea păcii
în bazinul dunărean, trebuia să dăm...
Am dat din sfântul pământ strămoșesc.

A venit vremea, un an mai târ-
ziu, să luptăm spre a relua acest
pământ. Pământul dela răsărit, a-
părat de noi veacuri de-a-rândul cu
sânge, fusese luat fără jertfe de către
Soviete. În 1941 am reluat acest pământ,
dar, ca în tot trecutul nostru,
iarăși, vârsându-ne sângele. Pentru a
ne relua pământul, și de data aceasta,
am dat: am dat vieți fără de vină
dintre ale celor mai buni ai noștri.

Lupta a continuat dincolo de Nis-
tru, în strânsă colaborare cu trupele
germane. Nu sub forma unei participări
simbolice, ci a unei participări efec-
tive și masive. Această participare
masivă capătă, dincolo de Nistru și de
Bug, un înțeles european. Și în această
luptă, iarăși, prin sacrificiile celor dragi,
poporul românesc dă.

În afară de acestea, România a
contribuit, prin toate mijloacele și prin
toate resursele ei, la susținerea frontu-
lui răsăritean.

Așa încât, în rezumat, în tot tim-
pul dela 1940 și până astăzi, România
a dat și continuă mereu să dea.

*

N'a cerut totuși neamul românesc
recunoștința nimănui. Poate că, dintr'o
milenară experiență, s'a învățat să fie
sceptic asupra potențialului de recunoș-
tință al popoarelor. Și poate că de aci

Examenul de civilizație dela 1848

de A. A. Mureșlanu

Nu credem să existe popor în Eu-
ropa care să fi suferit mai mult pe
urma pismei și a urei altor națiuni ca
Românii. Din norocire însă și mulțu-
mită destinului ocrotitor, s'a ivit și în
momentele cele mai critice ale exis-
tenței noastre, câteun observator și ju-
decător străin, iubitor de dreptate care
nu numai că a recunoscut valoarea a-
devărată a calităților noastre sufletești,
dar, prin părerea sau sentința lui obiec-
tivă a demascat și spulberat infamia și
perfidia răuvoitorilor.

Așa s'a întâmplat și cu prilejul
primei mari manifestații politice din
veacul trecut a poporului românesc din
Transilvania, a vestitei lui Adunări na-
ționale din zilele de 15-17 Mai 1848
de pe Câmpia Libertății dela Blaj. Dea-
supra tuturor criticelor și insultelor
mărsave, împrôscate asupra lui și cu
acest prilej, de contrari se ridică sentința
dreaptă și obiectivă a însuși reprezen-
tantului, la această adunare a coman-
damentului militar austriac, a genera-
lului Schuster. Acest cult și distins o-
fițer austriac a fost atât de mult im-
presionat de entuziasmul cumpătat, de
ordinea și disciplina în care a decurs
adunarea dela Blaj a celor „40.000 de
Valahi“, încât a declarat — și a scris-o
și într'o broșură publicată mai târziu —
că „a mai văzut astfel de adunări popu-
lare în Elveția, Alsacia etc., dar o adu-
nare de popor așa de numeroasă, care
totuși să fie condusă cu atâta liniște, să
documenteze atâta cultură, atâta se-
riozitate, atât entuziasm nobil n'a văzut
în toată Europa“.

Acest certificat frumos, dat popo-
rului românesc din Transilvania de co-
mandantul detașamentului austriac, des-
tinat cu supravegherea adunării dela
Blaj și care a fost reproduș mai întâi
de Alexandru Papiu Ilarianu în vol. II
al Istoriei Românilor din Dacia Supe-
rioară, (Viena, 1852) nu este însă sin-
gura dovadă a adevărurilor exprimate
în el. Nouă ne-a reușit a găsi și alte
documente contimporane care confirmă
întru toate afirmațiile lui.

Între așa numitele acte „preziden-
țiale“ secrete ale Magistratului săsesc
al Brașovului și Țării Bărsii, până as-
tăzi încă inedite, ne-a reușit a găsi și
scrisoarea adresată la 23 Mai 1848 din
Sibiu de capul politic al Sașilor, comi-
tele Salmen „marelui jude al Brașovu-
lui și Țării Bărsii“ Ioan de Albrichsfeld,
scrisoare în care se stabilește pentru
adunarea națională a poporului săsesc

ii vine și reputația de a fi cel mai
sceptic din popoarele Europei, așa cum
am auzit din gura unor străini care au
petrecut câțeva vreme printre noi și
isbutiseră să ne cunoască mai indea-
proape.

Poporul acesta a făcut însă do-
vada că știe să poarte recunoștință cui
o merită. Și nu se poate da, din în-
treaga istorie, un singur exemplu de
ingrătitudine românească.

Astăzi, recunoștința poporului ro-
mân merge către toți ai lui care-și
varsă sângele și îndură suferințe în
Est, pentru apărarea pământului stră-
moșesc și pentru a deschide neamului
drumurile viitorului.

Recunoștință tăcută, ca o recule-
gere în fața unui altar.

Recunoștința din care se plămă-
desc poruncile zilei de mâne ale Nea-
mului, dela care nu poate fi abatere,
nici uitare.

Recunoștință care este un legă-
mânt, pe deasupra oricărei vorbării.

În fața lui Dumnezeu și a oame-
nilor.

din Transilvania, localitatea Mediaș și
data de 4 Iunie. „Graful“ Sașilor spune
că a fixat această dată „pentru a putea
pregăti până atunci spiritul poporului
pentru acest act important al vieții sale
politice în mod demn și pătrunzător și
pentru a putea da adunării o directivă
mai sigură și neșovăielnică“.

Pentru motivarea acestor măsuri
ale sale, guvernatorul Sașilor și preșe-
dintele „universității“, lor politice aduce
în scrisoarea sa și următoarele argu-
mente:

„Universitatea Națiunii săsești a
putut renunța cu atât mai puțin la a-
ceste principii, cu cât a socotit că față
cu adunarea populară (a Românilor) dela
Blaj, care a decurs într'un mod atât de
exemplar, ar fi neprecuțet de a pune
la cale o demonstrațiune care, fără de
pregătirea necesară ar fi supusă tuturor
eventualităților și ar rămâne astfel din
punctul de vedere al demnității și al
amplorii sale în mod dezavantajos și
întristător cu mult îndărătul adunării
dela Blaj), (und daher an Würde und
Umfang, hinter der Blasendorfer Ver-
sammlung in betrubendem Nachtheil
bliebe)“.

Românii, locuitori pe așa numitul
„pământ crăiesc“, adică pe teritoriul
încredințat din vechime, de regii Un-
gariei, administrației exclusive a Sașilor,
făcură mai ales dela epoca lui Iosif II,
(prin care au triumfat și în Transilvania
principiile liberalismului european, pre-
gătit de marii cugetători francezi), pro-
grese atât de frumoase, încât chiar con-
ducătorii Sașilor ajunseră la părerea că
ar trebui să li se dea și lor dreptul de
a participa, prin reprezentanții lor la
administrația acestor județe, dela care
fuseră excluși până atunci chiar și
Ungurii.

Două dovezi foarte importante
privitoare la aceste năzuinți liberale
ale conducătorilor sași de atunci le gă-
sim chiar în scrisorile „marelui jude“
Albrichsfeld, despre care Gazeta Tran-
silvaniei de atunci ne spune că „era
un bărbat moderat și prevăzător și bine
înaintat în ideile (liberale) ale veacului“.

În raportul trimis la 24 Aprilie
1848 guvernatorului Transilvaniei, con-
telui Teleki, la Cluj, Albrichsfeld scrie
între altele: „Concesiunile făcute Vala-
hilor au avut cel mai bun rezultat și
primirea celor 4 juriști (absolvenți ai
facultății de drept) valahi ca practi-
canți la Magistrat (Prefectura și primă-
ria Brașovului) le-au dovedit că Sașii
nu intenționează a-i ține numai cu pro-
misiuni, precum susțin unii agitatori...“

În aceeași zi el scrie Grafului Sal-
men la Sibiu că la „întărirea convin-
gerii despre-bunele intenții ale Sașilor
față de Români, ar contribui foarte mult
hotărîrea ca locurile din consiliul co-
munal centumviral, (al Brașovului) de-
venite vacante prin moarte, să fie ocu-
pate de Valahi“.

De fapt atunci au și fost numiți
primii funcționari români ai județului și
orașului Brașov, care nu erau alții, de-
cât Costache I. Săcărianu, organizatorul
și comandantul din timpul revoluțiunii
a Legiunii (Prefecturii) române a Țării
Bărsii, Constantin Gh. Ioan, președintele
tribunalului Țării Bărsii și „tribunul“
acestei legiuni, și bravii „centurioni“ ai
legiunii, Constantin Panțu și Vasile La-
cea junior.

Cei dintâi fruntași români brașo-
veni întrași în consiliul magistratual
fură: Gh. Nica, Gh. Iuga, Dimitrie S.
Nicolau, Gh. Radu Lecca, Diamand Gh.
Arseniu, Rudolf Orghidan, Mihail Fluș-
turanu și Apostol Eustație Popp.

Maghiarii n'au început a avea re-
prezentanți în administrația orașului și
județului Brașov, decât după întemeie-
rea la 1867 a monarhiei dualiste.

Cititi

„Gazeta Transilvaniei“

Ziua Domnului

... „și s'a urcat la cer“

(Ev. Luca XXIV, 51).

E ziua Înălțării Domnului la cer, dar și ziua eroilor căzuți pentru întregirea Neamului.

Două praznice: al sfintei biserici și al scumpei noastre patrii.

Biserica cântă în imnuri de bucurie și mărire pe Cel ce a sfârșit puterea iadului, a biruit pe toți vrășmașii, a potolit mânia lui Dumnezeu și iarăși s'a suit la ceruri întru mărirea Tatălui.

Acum patima Domnului s'a sfârșit; cuvântul de mângâiere, rostit în clipa despărțirii — când Iuda era plecat să săvârșască crima și să dea pe Stăpânul său supliciuului din urmă și când Domnul le vorbea lor de nădejde din însăși inima desnașdejdiei și de viață, din pragul morții — s'a împlinit. Apostolii trăiau aceste clipe mărețe. Blandul lor Înviător era plin de mărire.

Dar toată slava și tot darul cel bun de sus este. Domnul s'a suit iarăși la ceruri; un nor de lumină „l-a luat din ochii sfinților Apostoli“, iar doi îngeri — crainicii cerului — le-au vestit că va veni din nou pe pământ Fiul Părintelui ceresc să judece lumea.

* * *

Ne apropiem astăzi și ne închinăm cu pietate în fața crucilor voastre, viteji eroi ai Neamului!

Osemintele voastre sunt stavilă în crestele Carpaților, în văile munților și în câmpii, împotriva vechilor tirani.

Crucile voastre, însă, sunt stâlpi de foc ce s'au aprins în veacuri de urgență, ca să lumineze calea și să desrobească Neamul.

Eroi ai Neamului! Voi ne-ați ridicat din umilință și robia în care cei de alt sânge, lege și clasă, ne țineau. „Să fi fost barem numai una din aceste primejdii, ar mai fi putut miji flacăra desrobirii; laolaltă ele s'au transformat într'un blestem, fără apărare, într'o cruntă încercare, venită parcă de sus, la care nu puteam răspunde decât prin plâns, eterna obidă sufletească a sclavilor“.

Tot voi, nemuritori eroi, ne-ați izbăvit de fiara ce amenința în răsărit.

Viteji eroi ai sfintei cruci, cine va fi în stare să preamărească faptele voastre după vrednicie? Nimeni dintre oameni, doar numai Dumnezeu în ceruri și sfinții săi îngeri, întru bucuria cărora voi acum stați!

Cum vom putea noi vreodată să vă uităm faptele voastre, fără să săvârșim un păcat greu? Sau cine va nesocoti jertfa voastră și nu va lua în demn în luptă? Moartea voastră de eroi a fost zadarnică și lupta fără urmași?

Nu, ci am venit să ne descoperim în fața mormântului vostru, ostași români, al căror nume e necunoscut. Cine știe, poate e fratele sau părintele nostru scump, dela care nu am mai primit nicio veste!

Veniți voi bătrâni, ceice ați pierdut pe fiii voștri iubiți, veniți și voi mame și soții, care v'ați plâns singurătatea și durerea voastră. Haideți cu toții și voi orfani la mormântul părinților eroi și căutați pe cruce numele vostru drag, pe care de mult îl așteptați. Veniți să ne rugăm cu toții la mormintele eroilor neamului; veniți și cei ce ați sorbit din cupa amară a războiului și cei ce n'ați simțit nicio durere niciun fiord!

Nu simțiți voi că aici se urzește o taină mare?

E taina împărțirii noastre cu jertfa Domnului și a miilor din cei mai buni fii ai neamului. Veniți cu toții să ne împărțim din biruința sfântă a Domnului Isus Hristos și din taina ce se deslușește din mormintele eroilor.

Numai în această sfântă taină și în acest curat fiord stă și taina mântuirii neamului nostru.

Pr. Ioan Scurtu

Medicul NOSTRU

A n e m i a (Lipsa de sânge).

de Dr. Valeriu Stînghe

Este un cuvânt cu o popularitate tristă, pe care-l auzim aproape zilnic, pentru că anemia atinge toate vârstele. Este de cele mai multeori simptomul unor boli, alteleori, cum vom vedea, anemia este esențială primitivă, autonomă, apare pe cont propriu.

Putem deveni anemici în urma unei sângerări mari printr'un accident, printr'o rănire, prin scurgeri de sânge din nas, prin vărsături de sânge în caz de ulcer la stomac, prin hemoptizii (scurgeri de sânge din plămâni) în caz de tuberculoză pulmonară, când organismul pierde o mare cantitate de sânge, sau prin micșorarea numărului globulelor roșii din sânge, când în loc de 5 milioane globule roșii pe centimetru cub de sânge nu avem decât 2 sau 3 milioane.

Mai putem deveni anemici și atunci când, deși avem cantitatea de sânge normală în organism, deși avem numărul normal de globule roșii, în schimb hemoglobina (colorantul roșu al sângelui) este mult micșorată.

Care sunt cauzele cele mai dese ale anemiei? Cum am amintit mai sus: rănirile, operațiile chirurgicale, facerea, sângerările mari și repetate din nas, vărsăturile de sânge în caz de ulcer și cancer al stomacului, hemoptiziile repetate. Alte cauze ale anemiei sunt: bolile infecțioase, bolile cronice cum sunt paludismul (malaria), sifilisul, tuberculoza, cancerul, apoi bolile de inimă, de ficat, de rinichi, paraziții intestinali.

Diversele intoxicații cu oxid de carbon, cu plumb, cu hidrogen sulfurat, cu sulfură de carbon etc., încă produc anemii grave.

Care sunt semnele unei anemii obișnuite? Ceea ce ne izbește la un anemic este culoarea palidă a pielii, pleoapele pe partea lor dinăuntru, buzele, gingiile sunt decolorate, o stare de slăbiciune generală, bolnavul obosește la cel mai mic efort, palpitații, dureri de cap, amețeli, vâjeieturi de urechi, bolnavul cască des, lipsă de poftă de mâncare, apetit capricios, constipație, respirația este mai accelerată, pulsul este accelerat, în loc de 70 este de 80—100 pe minut. La femei se observă turburări în menstruație (period) în sensul că sunt neregulate, uneori chiar dispărând.

Anemia agravează toate bolile, îngreuiază convalescența și predispune la tuberculoză.

La fetele tinere, în epoca pubertății, se observă uneori o stare de anemie, numită *cloroză*, numită astfel din cauza colorii galbene-verzui de ceară pe care o prezintă pielea.

Semnele clorozii sunt identice cu ale anemiei descrise, cu deosebirea că acest fel de anemie se observă numai la fete. Caracteristic la această boală este că regulile lunare întârzie mult la fetele care suferă de cloroză, alteleori nu apar de loc.

O altă formă de anemie este *anemia pernicioasă* care poate fi simptomeatică, adică datorită unei boli, cum ar fi cancerul, sau esențială, fără o cauză cunoscută. Acest fel de anemie se caracterizează prin natura ei gravă, progresivă, de foarte multeori mortală. Anemia pernicioasă se poate recunoaște prin examenul de laborator al sângelui, care prezintă elemente ce nu se găsesc în celelalte forme de anemie.

În anemia pernicioasă sunt foarte dese sângerările din gingii, din nas, vărsături de sânge, și chiar sângerări pe retina ochiului.

Tratament. Anemia se tratează combătând în primul rând cauza anemiei. Urmează apoi cura de aer la altitudine (la munte), sau la țară, unde aerul este mai proaspăt, helioterapie, (băi de soare la mare, sau la munte), în lipsa soarelui vom face ședințe de raze ultraviolete cu lampa de cvart, hidroterapie (băi de mare).

Apoi hrană bună, suficientă, substanțială, variată, zarzavaturi cu vitamine.

Ca medicamente se vor da preparate care conțin fier, arsenic, extracte glandulare (splină, ficat, măduvă osoasă etc.), ser de sânge, ape feruginoase (care conțin fier) și vitamine.

În anemiile grave după operații cu hemoragii mari, în răniri grave, în faceri cu pierderi mari de sânge se va face transfuzie de sânge, adică injectarea de sânge dela un om sănătos în organismul celui anemic, lipsit de sânge. Această din urmă metodă este foarte actuală în plăgile de războiu.

laborare cu organele de stat, județene și comunale localnice.

Pentru acestea propun: *Înapoi la ogor domnilor ingineri agronomi și domnilor agronomi.* Singur exemplul e propagandă sigură la sate. Acești oameni cu o pregătire profesională pot crea: *Gospodăria model*, a cărei lipsă o simțim în satele noastre, altfel mândre.

Gospodăria model să fie scopul urmărit.

Cum să se facă? La fel ca Popa Tanda al lui Slavici în satul Sărăceni: *cu fapta.*

Nici cu vorba, nici cu sfatul, nici cu ocara, nici cu sudalma, nici cu bătaia, *ci cu exemplu*

La casa țaranului grădina de zarzavat să nu lipsească. Lucrată și îngrijită după „carte“.

Hotarul comunei să se împartă după principiul randamentului.

Țăranii noștri, după obiceiul moștenit strămoșesc, seamănă de ex. grâu în locuri neprielnice culturii grâului, numai ca să adune și puțin grâu, să aibă rodul propriu la casă, să nu cumpere la anul. Deși, același pământ ar fi foarte nimerit culturii de cartofi, cănepe etc.

Și *comercializarea* cartofilor sau a cănepei, inului etc. i-ar aduce un câștig înșutit. Păi, dacă nimeni nu-i arată lucrul acesta, de unde să-l știe bietul țaran.

Sunt comune unde pământul e rău, neprielnic oricărei culturi, și, totuși țăranii cu eforturi neînchipuite îl exploatează, cultivând grâu, porumb, secară, orz, cartofi etc.

Muncă enormă și câștig minim. Standardul de viață la acești săteni fiind cel mai scăzut. Mizerie destulă.

De ce?

Fiindcă lipsește din sat d-l Agonom și Veterinar, care să îndrume cu fapta pe țărani, să-i facă crescători de vite frumoase, să transforme hotarul în pășunat, să creeze industrii alimentare, sau dacă satul e aproape de munte să desvolte „păduritul“ (comerțul cu lemne de foc și fasonate), sau oieritul, să pună baze industriilor casnice de tot felul etc. etc.

Deci, organizarea agriculturii după nevoile locale în mod sistematic, cu răbdare, în timp util și prin muncă încordată, neîntreruptă, cinstită, având singurul scop: *Progresul agriculturii.*

În felul acesta se ajunge la:

— organizarea agricolă dorită,

— dezvoltarea industriilor sătești ca:

lăptărie,
casnică,
jogăritul,
morărit,
piuă etc.

— O bună organizare economică cuprinzând întreprinderi fie cooperative, fie particulare de procurarea, prelucrarea și desfacerea produselor locale în condiții optime,

— o cultură profesională sătească,

— cultură națională și patriotică și

— o stare socială generală multumitoare.

La gospodăria model, la plasa model, la județul model, în felul arătat mai sus, se poate ajunge numai și numai prin muncă.

Statul să aibă inițiativa și să dispună.

Sarcini, statul poate avea într'un singur caz: când ar încredința astfel de reforme unor indivizi porniți pe exploatarea colectivității, în folosul lor.

Da, atunci pagubele pricinuite de reprezentanții aleși și numiți, le-ar suporta statul.

Așa dar e multă nevoie de *cinste și dragoste de neam.*

Germania, a treia țară producătoare de tutun din Europa

După calculele de până acum, producția de tutun a Germaniei, inclusiv producția Alsaciei, s'a ridicat în anul trecut la peste 800.000 chintale bruto, ceea ce înseamnă că 650.000 chintale au putut fi prelucrate în manufacturile de tutun. La aceasta se mai adaugă producția din Guvernământul General și Protectorat, care poate fi evaluată cam în 200.000 chintale. Mulțumită acesei producții sporite, Germania este azi a treia țară producătoare de tutun din Europa, după Bulgaria care produce 1.600.000 chintale și Turcia care a produs 1.200.000 chintale.

AGRICOLE

Cu privire la problema agricolă

de Ion D. Pitu

Problema agriculturii țării noastre, *teoretice* s'a desbătut mereu, în 20 de ani, mai mult decât ar fi fost necesar.

Practic însă, din păcate, și din păcatele și slăbiciunea noastră, nu s'a făcut nimic.

Pornesc dela această constatare a realității agriculturii statului român.

Agricultura se împarte în:
— proprietatea mare,
— proprietatea mijlocie și
— proprietatea mică.

Categoria din urmă, proprietatea mică, însumează 70% din totalul agriculturii românești.

Țăranii constituiesc această categorie.

Proprietatea mare și mijlocie chiar, nu-i sută în sută popietate țărănească.

D-l Const. Garoflid va fi agricultor, dar nu-i țaran, ca să citez un singur exemplu.

Deci, întâi și întâi ajutor imediat proprietății mici, proprietății țărănești. Cum?

Să se înceapă organizarea exploatarea în mod rațional, cu ultimile unelte agricole și pe baza celor mai noi principii verificate fie la noi în țară, fie în străinătate.

Pentru aceasta e nevoie de hotărâtoare: *Muncă.*

Experiența, ca să o numesc așa, să se facă cu un județ, sau chiar cu o plasă întâiul an.

Cine să o facă?

Domnii ingineri agronomi în co-

10 Mai în Capitală

După cuvântarea d-lui ministru al Apărării Naționale, sublocot. *Gulan G. Aurelian*, șeful promoției noilor ofițeri de infanterie, a rostit următoarele:

„Acum un an, din locul acesta în care vorbesc eu astăzi, sublocotenentul Marius Dumitrescu adresându-se Majestății Voastre și d-lui Mareșal, spunea: În momentul acesta suntem gata, Majestate și așteptăm numai semnalul. Vom sfârâma în calea noastră munții și zărilor. Acesta este crezul și cu acest crez vom pleca la luptă când ne veți da ordin.

Câteva zile mai târziu a plecat să sfârâme zărilor Marius Dumitrescu cu ai lui purtând în suflet crezul lor.

Iar astăzi Marius Dumitrescu cu un sfert din promoția sa străjuiesc hotarele noastre în zărilor dela Răsărit pe care le-a sfârâmat așa după cum juraseră.

Dar munții au rămas nesfârâmați, Majestate.

Iar mâne este rândul nostru să plecăm. Și dacă soarta ne duce să luptăm încă tot în spre zărilor dela Răsărit, noi nu uităm că a mai rămas ceva de împlinit din crezul lui Marius Dumitrescu.

Dă-ne voie, Majestate, ca în această clipă solemnă când plecând, nu știm dacă ne vom mai întoarce vreunul, să jurăm în fața Majestății Voastre, a Domnului Mareșal și a Națiunii, că ne vom face pe deplin datoria și că urmând pilda înaintașilor noștri, vom ști să murim ca ei pentru dreptatea noastră și pentru hotarele noastre îndreptățite.

Dăm și o parte din răspunsul d-lui Mareșal Ion Antonescu, Conducătorul Statului:

„Am întors apusul neamului la Răsărit și din Răsărit ne vom stăpâni Apusul.

De aceea Majestate, avem datoria ca în fața altarelor, unde rostești adevărul pentru cugetul tău, să rostim azi în fața Țării, în fața dușmanilor și a prietenilor, cuvântul nostru de bărbăție, mândria noastră de a ne fi putut ridica fruntea și recucerii pământurile strămoșești.

De aceea semnul de onoare și de dreptate pe care trebuie să și-l facă neamul însuși este ca să închine nu vorbe de grațitudine Armatei Neamului, ci țara întreagă să fie gata de orice jertfă pentru armata ei și toți fiii țării să cinstească pe eroii neamului,

închinând urmașilor celor jertfiți grija și reazimul lor.

Aș voi ca și cei de peste hotare să simtă în acest 10 Mai crezul unui neam în luptă.

Dacă în popas de un an, după ani de decădere, după prăbușirea sfintelor granițe, prin umilinți, prin revolte, prin cutremure și încercări neînchipuite, neamul nostru a isbit să ridice din nou crestele mândriei, dreptul său la viață și să arate tuturor prin luptă pe câmpuri de bătaie, că neamul românesc nu piere.

Dar este hotărâtă și mărturia de viață, voința noastră neînfrântă de a ne stăpâni gîla strămoșească și de a ne apăra onoarea, hotărîrea noastră nebiruită de a rămâne puternici și întregi, cum ne-au fost strămoșii. Aceasta s'o înțelege și prietenii și dușmanii.

Ducem azi o luptă sfințită, o luptă pentru apărarea propriilor noastre drepturi cucerite, o luptă pentru onoare, o luptă pentru civilizația Europei de ieri și de mâne.

Neamul acesta este un neam de credincioși, care veac de veac a apărut aci în arcul carpatic și la gurile Dunării bătrânele așezări ale Europei creștine împotriva hoardelor asiatice. Veac de veac, neamul nostru și-a făcut din trupul și din sângele lui cuminecătura sfântă pentru creștinătate și sorbind potir de suferință a tăcut și a luptat.

Noi n'am făcut din jertfa noastră trâmbită de drepturi

Nici azi noi nu trâmbităm nici credința, nici lupta și nici jertfa.

Dar, credem, luptăm, ne jertfim și vom birui.

Intrați mâne nu într'o armată umilită și desonorată ca armata anului trecut.

Intrați în armata luptătorilor pentru cruce și desrobire; în armata care și-a ridicat pe câmpurile de bătaie ale Europei de mâne dreptul său de a și apăra destinul.

De aceea vă numesc promoția „desrobirii”.

Și vă leg ca așa cum camarazii voștri din anul trecut în frunte cu sublocotenentul Marius Dumitrescu au pornit năvalnic spre zărilor Răsăritului copleșit pentru ca să aducă din lumini de Răsărit și din jertfă pentru cruce dreptul nostru asupra pământurilor Răsăritului, să fiți și voi jertfelnici pentru aceleași credințe și să urmați cu credință nebiruită lupta pentru drepturi și dreptate”.

Casina Română din Brașov

CONVOCARÉ

În conformitate cu dispozițiunile art. 15 din Statutul Casinei Române din Brașov, cu onoare invităm pe membrii Casinei la:

Adunarea generală ordinară

care va avea loc Sâmbătă 16 Mai 1942, orele 18 d. m., în localul Casinei Române, cu următoarea

Ordine:

1. Constituirea adunării;
2. Deschiderea adunării de către președinte;
3. Raportul Comitetului asupra activității pe timpul dela 1 Octombrie 1940—30 Septembrie 1941;
4. Raportul contabilității;
5. Raportul comisiei cenzurătoare asupra gestiunii 1940/1941;
6. Aprobarea rapoartelor și descărcarea Comitetului și Censorilor pentru acest an de gestiune;
7. Proiectul de buget pe anul 1941/1942 și aprobarea lui;
8. Diverse;
9. Alegerea Comitetului și Comisiei de Censură pentru noul termen de 3 (trei) ani;
10. Închiderea adunării.

În caz că în ziua și data de mai sus nu se va întruni numărul de membri cerut de statute, adunarea generală

se amână pe ziua de Sâmbătă 23 Mai 1942, orele 18 d. m., în localul Casinei Române, cu același program.

Brașov, în 30 Aprilie 1942.

Președinte, p. Secretar,
Ing. *Ion Ionică*. Const. *Bobancu*.

Primăria Municipiului Brașov

No. 13208/1942

Serv. Financiar

Publicațiune

Se aduce la cunoștința generală că, pe teritoriul Municipiului Brașov, începând cu data de 15 Mai a. c. (Vineri) pânea se va vinde numai în schimbul bonului Nr. 3 din cartela nouă.

Cu data de mai sus, încetează valabilitatea bonurilor din cartelele vechi. Cartelele colective pentru spitale, sanatorii, cantine școlare, rămân și pe mai departe în vigoare.

Brutăriile și magaziiile de desfăcere a pânilor, vor detașa în ziua de Vineri și bonurile Nr. 1 și 2 din cartelele noi și le vor depune la Primăria Municipiului Brașov, Biroul Aprobării, deodată cu bonurile 3—7.
Brașov, 11 Mai 1942.

Primar:

Dr. N. G. V. Gologan

Secretar General,
Dr. V. Voicu

De pretutindeni

Teatrul național român în turneu prin Germania

Un ansamblu al Teatrului național din București va întreprinde în cursul lunii Iunie un turneu prin Germania, unde va reprezenta „Hamlet”, „Faust” și o dramă românească.

Cântăreții români în Germania

Primul tenor Dinu Bădescu și primul bariton Șerban Tassian dela Opera din București au fost invitați să cânte cu ocazia unei serate la Graz.

Biblia a fost tradusă în limba ucraineană

În Ucraina se simțea de mai multă vreme nevoia unei biblii traduse în limba literară ucraineană, care să înlocuiască pe cea veche, scrisă într'un limbaj arhaic și aproape cu totul ieșit din uz. Speranțele pe care le nutreau credincioșii din acest ținut asupra de teroarea bolșevică s'au împlinit în sfârșit, întrucât arhiepiscopul bisericii ortodoxe din Ucraina dela Chelm, dr. Ohijenko, unul dintre cei mai buni cunoscători ai limbii ucrainiene moderne, și în același timp distins și autoritar învățat al Ucrainei și-a asumat greaua sarcină de a face această traducere în colaborare cu o „comisie de revizuire a bibliei” înființată în acest scop, din care fac parte reprezentanți ai bisericilor reformate (Kolomea), evanghelice (Stanislau), baptiste și ortodoxe. Aceasta din urmă este reprezentată chiar prin distinsul traducător. Delegații bisericilor care fac parte din această comisie sunt nu numai teologi, dar și filologi, înainte de toate cei mai buni cunoscători ai limbilor elene și ebraice. Din comisie face parte și P. Martin Hoffmann dela casa misionarilor din Tannhuber (Glatz), care va face revizia traducerii.

Puterile Axei în fruntea producției textile mondiale

Producția mondială de mătase artificială s'a ridicat în anul trecut dela 534.000 tone la 588.000 tone, deci cu 10%, iar aceea a celofibre (lână sintetică) dela 585.000 tone la 672.000 tone, deci cu 15%. Germania și Italia ocupă primul loc în industria textilă mondială cu 44% din producția totală și cu 76% din producția continentală.

Tineretul japonez

În limba japoneză cuvântul „iubire” se scrie prin două semne care, în parte, înseamnă „mamă” și „copil”, ceea ce indică ce strâns legați sunt părinții și copiii. Și în Japonia copiii sunt ceea ce sunt pretutindeni: copii. Până la frecvența școlii își petrec timpul acasă jucându-se, înălțând smei, învărtind sârleaza, jucându-se de a v'afi ascunselea, jocuri internaționale. Odată cu intrarea în școală începe seriozitatea vieții, poate mai mult decât în Europa, căci micii japonezi sunt „soldați școlari”, purtând toți o uniformă. Programul școlii este mai complicat. Există școli superioare, unde tinerii japonezi sunt educați în mod spartan. Cei care au urmat aceste școli pot intra în armată și deveni ofițeri de rezervă. Fetele urmează după școala primară un fel de institut „Djo Gakko”, care cuprinde 5 clase, apoi pot urma la universitatea feminină, dar cele mai multe se căsătoresc foarte tinere, așa că și reiau curând viața în interiorul casei și pentru familie, ceea ce este și idealul unei femei japoneze. De mici Japoniezii sunt învățați cu disciplina, ordinea, supunerea și respectul oricărei munci. Așa se formează caracterul. Mare preț se pune pe întărirea corpului, sportul ocupând un loc de frunte în educația tineretului japonez, precum și vechile jocuri soldățești tradiționale ale țării. Astfel noțiunea „soldat școlar” este justă, nu în sensul pur militar, ci în sensul că sunt educate tocmai calitățile soldățești utile vieții.

Un soldat german salvează un copil român dela moarte

Cu ocazia inundațiilor provocate de apele Dunării în regiunea Giurgiu, un grup de soldați dela antiaeriana germană au observat cum mai mulți locuitori dintr'o comună căutau să scoată din apă cu frânghii și prăjini pe un copil de vreo 12 ani care căzuse printr'o spărtură de ghiață.

Fruntașul Luechfeld din acest grup a luat repede, cu prezență de spirit, o împletitură pe care soldații germani o întind pe zăpadă pentru a nu se cufunda, a întins-o pe ghiață și cu multă precauție a reușit să ajungă unde căzuse copilul. După ce l-a scos din apă, l-a trimes pe același drum pe care venise el înapoi; în schimb a căzut el în apă din care a reușit să iasă numai după mari greutate.

Astfel soldatul german a salvat dela moarte, cu riscul propriei sale vieți un copil român.

Festivitate studențească germano-română

Recent a avut loc la Humboldt-Haus din Berlin, institut cultural pentru studenții străini din capitala Reichului, o festivitate germano-română din inițiativa studenților români. În afară de personalitățile conducătoare ale Institutului, reprezentanți ai Legației române din Berlin, profesori, etc., au luat parte circa 300 persoane. Un cor studențesc german a cântat lieduri, soliști români au cântat la pian, s'au ținut conferințe și s'a recitat din Eminescu, Goga și Adrian Maniu. La sfârșit s'au prezentat două filme asupra luptei românești în Răsărit și asupra Țării Moșilor.

Primăria comunei Satulung jud. Brașov

Nr. 1294/1942.

Publicațiune

Se aduce la cunoștința generală că Primăria comunei Satulung, caută lucrători specialiști în fasonarea traverselor pentru fasonarea celor circa 6300 bucăți traverse.

Doritorii se vor adresa direct Primăriei comunale pentru stabilirea prețului pe bucată precum și condițiunile de executare.

Satulung 4 Mai 1942.

Primar,
Gh. Roșcaț.

Notar,
N. Cândea.

Primăria comunei Zizin, Jud. Brașov

Nr. 741/1942.

Publicațiune

Se aduce la cunoștința celor interesați că în ziua de 17 Mai, ora 9 a. m. se va ține în localul primăriei comunei Zizin, jud. Brașov, licitație publică pentru vânzarea cantității de 3318—685 m. steri lemne de fag, repartizate în 57 parcele mici, care formează parchetul anului 1941/1942 din pădurea „Cerneă”.

Prețul de strigare conf. avizului va fi de lei 154 de metru ster, iar garanția se va depune de 10 la sută după valoarea totală a materialului lemnos.

În caz când prima licitație nu va avea niciun rezultat, se va fixa o altă licitație pe data de 28 Mai, ora 9 a. m. în ambele cazuri vânzarea se face fie în parcele fie în bloc, prin bună învoială.

Licitatiunea se va ține cu respectarea dispozițiilor art. 88—110 din L. C. P. și normele în vigoare.

Prețul adjudecat se va achita integral imediat după licitație.

Condițiunile de licitație se pot vedea de către cei interesați la primărie în orice zi și oră de birou.

Zizin la 6 Mai 1942.

Primar,
Vasile Șerban.

Notar,
Maniu Băra

Caut femeie pentru tricotate ciorapi și sfetere cu mașină de mână. A se adresa la D-na COMANICIU, Str. Mihail Eminescu Nr. 16 A.

Informațiuni

Ziua de 10 Mai la Brașov

Festivitățile marii serbări naționale au decurs într'un cadru de sobră solemnitate.

La orele 9.30 dimineața marile careu din Piața Sfatului se împopulează cu miile de școlari ai Brașovului.

Costumele naționale fermecătoare reliefează și mai mult trupul svelt și vioiu al elevilor diferitelor școli secundare.

Ici-colo și grupuri de elevi în costume naționale.

Impresionant este că majoritatea elevilor și elevelor refugiate au îmbrăcat în această zi, cu evlavie, costumul caracteristic al colțului de țară părăsit.

Trecerea în revistă a participanților

La 10.15 d-l general Savu, încadrat de d-nii Prefect și Primar, de comandanții de unități trec în revistă trupa și școlile înșiruite în careu.

Defilarea

La 10.45 începe defilarea cu școlile de fete, apoi diferitele grupări ale întreprinderilor industriale din localitate.

Liceele de băieți „A. Șaguna” și „A. Bârseanu” defilează disciplinate în sunetele fanfarelor proprii.

Școlile evanghelice germane fac dovada de o disciplină militară impresionantă.

A fost de prisos prezența celorlalte școli particulare.

Publicul a subliniat acest moment printr'o indiferență mută.

Grupurile de muncitori dela „Astra”, „Metrom” și I. A. R. — cum și premilitarii și extrașcolarii au fost bine.

Vine armata

Ca un fior străbate întregul public anunțarea defilării armatei. Cu pas de cadență războinică trece nădejdea și mândria noastră. Ochii publicului se scaldă în lacrimi și ostașii sunt acoperiți cu flori.

Ofițeri svelți și sobri, încărcăți cu semnele înaltei recunoștințe a Patriei trec în fruntea unităților, cu piepturile împodobite de: Mihai Viteazul, Virtutea Militară și Crucea de fier. Pieptul multor gradați și simpli vânători încă e împodobit cu decorații.

Festivalul din sala „Astra”

După masă a avut loc în sala „Astra” un reușit festival susținut de către elevii liceului „Dr. I. Meșotă” și „Principesa Elena”. Întregul program a fost și înălțător și bine susținut.

La Bod

La orele 5 p. m. Cercul cultural „Astra”-Bod, a aranjat o serbare cu concursul muncitorimii dela fabrica de zahăr Bod și a personalului stațiunii de Radiodifuziune.

Cnvântarea ocazională a rostit-o prof. I. Bozdog.

Programul înălțător și bine susținut al corurilor adulților și școlarilor ne face să aducem un merit cuvânt de laudă d-lui director școlar Bradea.

Armonia și conlucrarea dintre factorii conducători ai întreprinderilor din Bod și muncitorime este un semn de bun augur, pentru care d-nii ingineri dela Fabrică și Radio pot avea o înaltă satisfacție.

Cronica Războiului

de **Mardare Mateescu**

Unitate de năzuințe

După potolirea înălțătoarelor manifestații care au avut loc cu ocazia sărbătoririi zilei de 10 Mai, putem trage concluzia cea mai valabilă asupra unității de năzuințe care încheagă sufletele românești într'un singur mănunchiu. De pretutindeni, veștile sunt aceleași:

Sărbătorind ziua independenței noastre, am dat în acest an o noțiune mult mai largă despre libertate și neatarnare, pentru că gândul nostru nu s'a oprit numai la pietrele de hotar străjuite de pieturile de aramă ale ostașilor ce formează brava noastră armată, ci a îmbrățișat toate plaiurile și colnicele învrăstăte cu flori albastre, galbene și roșii, ale sufletului românesc. În disciplina dreptului natural al popoarelor, înscrim cu acest 10 Mai un nou capitol, acela al unității care nu se frânge sub pietre de hotar.

Unitatea de năzuințe a Românilor e unanimă. Ea pune vieață în tot ce este manifestare românească și dă putere

nețărmită vrierilor noastre și jurămintelor făcute față de Patrie și față de memoria străbunilor. Unitatea năzuințelor românești nu cunoaște piedeci și nu cunoaște desnădejde, căci mileniiile nu ne-au putut șterge de pe buze iersul doinei, iar doina e cântec de mângâiere.

Recunoscători ai drepturilor altora, n'am încălcat niciodată hotarele străine decât pentru a ne apăra și nicidecum nu ne-am însușit vatra unei țarine care nu ne aparține. Dar nu ne-am tocmit nicidecum pentru dreptul nostru și nici nu vom înțelege să o facem vreodată. De aceea, în mijlocul celui mai cumplit iureș al întâmplărilor, sufletele noastre tresar din toate unghiurile când e rostit numele scump al României reîntregite. Și chiar în toiul luptelor nu uităm, că din spuza unor așezări măcinate de incendiul prefacerilor, va trebui să reaprindem făclia.

Bătălia navală din Marea Coralilor

Marea bătălie navală din Marea Coralilor, situată la aproximativ 1000 km. Nord-Vest de continentul Australian, dacă nu putea fi prevăzută în toată amploarea ei, putea totuși să fie bănuită în parte, date fiind măsurile luate în ultima vreme de Japonezi. Concentrarea de forțe navale japoneze în regiunea insulelor Marshall, trebuia să dea de gândit comandamentului anglo-american și generalul Mac Arthur, responsabil de evoluția acestui sector va fi cerut desigur întărirea necesare, hotărând să previe o surpriză din această direcție.

Informațiunile sosite odată cu cele despre desfășurarea mării bătălii navale, lasă să se întrevadă faptul, că deși comandamentul japonez părea să fi renunțat la un atac imediat asupra Australiei, inițiativa de atac a fost slăbită pe uscat, dar ea urmează să fie reluată pe mare. Căci un lucru rămâne clar, și anume, bătălia Mării de Margean e numai un capitol dintr'un șir de ciocniri între flotele aliate și cea japoneză care vor trebui să urmeze pentru stăpânirea liniei de legătură între America și Australia. Iar după cum afirmă un comentator militar japonez, față de slaba activitate din trecutul războiului, în războiul de față flotele maritime vor fi chemate să se supună unui uzaj prea puțin obișnuit.

Lupta continuă încă și după cum

relatează telegramele, grosul forțelor navale japoneze a rămas intact. Ea va continua până la decizia finală, de oarece precum a afirmat amiralul Takahashi, cel mai bătrân ofițer din marina japoneză ea „va pecetui soarta Australiei”.

În schimb Americanii au pierdut două mari vase port-avioane, ceea ce după comentarii japoneze însemnează o reducere importantă a forței de atac anglo-saxone în Pacific, deoarece fără vase port-avioane este peste puțină să se mențină controlul în aer, astfel că acțiunile flotei devin fără mare folos, dacă nu chiar inutile. Amiralul Nagamura, care face aceste observații, mai afirmă că actualul program de construcții navale nu prevede niciun port-avion pentru acest an. E adevărat că unele vase mari de comerț ar putea fi transformate în vase auxiliare port-avioane, dar ele ar fi nefolositoare în fața forțelor navale japoneze, de oarece capacitatea lor de transport și viteza ar fi cu mult întrecute. În orice caz, episodul care se înscrie actualmente în Pacific va avea o importanță de prim ordin în desfășurarea evenimentelor din Extremul Orient. Dacă el nu e decisiv pentru operațiile de încercuire ale Australiei, va fi însă decisiv pentru posibilitățile de aprovizionare ale celui de al șaselea continent.

Luptele din Madagascar

Deși legăturile prin telegrafie fără fir dintre Vichy și Madagascar au rămas intacte, totuși începând de Vineri dimineața nu s'a mai primit niciun amănunt despre felul cum se desfășoară luptele de acolo.

Știrile din sursă engleză sunt con-

tradictorii și chiar în momentul când Englezii anunțau completa capitulare a forțelor din insulă, din Vichy se anunța un mesagiu al generalului Annet, guvernatorul insulei în care acesta arăta că rezistența continuă „până la capăt”.

Războiul din Răsărit

În săptămâna care s'a încheiat, activitatea cea mai intensă pe frontul din răsărit a fost înregistrată în sectorul nordic. Luptele din regiunea Luhi, de lângă calea ferată Murmansk, care continuă de mai bine de două săptămâni, au provocat Rușilor pierderi considerabile. În cursul zilei de Joi luptele ajunseseră la un punct culminant și Finlandezii au distrus un regiment rusec, împreună cu comandamentul și personalul statului major. Ţelul strategic al atacului sovietic dela Luhi, care era de a deplasa frontul finlandez cât mai departe de linia Murmansk n'a fost atins. Atacul sovietic a fost dealtfel declanșat în momentul în care importante convoaie de material de războiu erau transportate pe linia ferată Murmansk și comandamentul sovietic a voit să evite un atac finlandez asupra acestei linii. Se așteaptă ca Rușii să reînnoiască încercarea din acest sector, unde linia ferată rămâne mereu amenințată. Intenția sovieticilor este de a menține pe adversar în permanentă stare de alarmă și de a împiedeca pe Finlandezi să-și elibereze oamenii pentru muncile agricole, de vară și de primăvară.

În sectorul Leningrad, Rușii au pierdut în ultimele zile peste 3000 oameni. Și aci luptele sunt intense, dar comunicatele nu dau niciun fel de precizii geografice. De sigur însă, că aceste lupte se dau în sectorul cuprins între Leningrad și Novgorod. Condițiunile terenului sunt prielnice pentru operațiuni pe scară întinsă în acest sector, dar perioada de pregătire va mai continua încă un timp.

În celelalte sectoare din Rusia, activitatea fronturilor e redusă, iar în Crimeea e liniște completă de mai multe zile. Singură aviația germană continuă seria bombardamentelor în spatele liniilor rusești, ca și asupra hinterlandului sovietic.

Japonezii au trecut frontiera indiană

Trupele de sub comanda generalului japonez Iluda, au reușit să pătrundă peste frontiera chineză, înaintând în provincia Yunnan.

Operațiunile n'au fost executate fără greutate, deoarece coloanele japoneze au avut de străbătut defileurile munților prin care trece șoseaua Lashio-Ciungking. Actualmente, luptele se dau în interiorul provinciei Yunnan, unde la 6 Mai a. c., trupele japoneze au ocupat orașul Waitung.

După știri neconfirmate încă, o coloană a flancului stâng japonez a reușit să treacă frontiera indo-birmană, pătrunzând în India pe la Paletwa, localitate situată la 150 km. Nord de Akyab și la câteva zeci de km. Est de Chittagong, noul port de debarcare a proviziilor pentru Chang-Kai-Shek.

Alte amănunte importante, le constituie căderea Corregidorului și a celorlalte fortărețe aflate în golful Manilla.

Redactor responsabil
ION BOZDOG